

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Försäkringskassan

Yttrande över Försäkringskassans förslag till nya föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2022

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

I remissen ingår förslag till Försäkringskassans föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2022.

Enligt förslaget ska den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980) avseende år 2022 tillämpas på inkomster upp till och med 10 prisbasbelopp.

Avgiften föreslås till följande nivåer:

- med en karenstid på 1 dag 3,84 %,
- med en karenstid på 14 dagar 3,59 %,
- med en karenstid på 30 dagar 3,36 %,
- med en karenstid på 60 dagar 3,09 %,
- med en karenstid på 90 dagar 2,91 %.

På inkomster över 10 prisbasbelopp tillämpas procentsatsen 3,64 %.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

I konsekvensutredningen anges att det i socialavgiftslagen (2000:980) finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter). Socialavgifter utgörs av arbetsgivaravgifter eller egenavgifter. En fysisk person som har avgiftspliktig inkomst ska betala egenavgifter enligt bestämmelserna i 3 kap. socialavgiftslagen. Egenavgifter betalas i regel av den som har inkomst av näringsverksamhet men kan i

undantagsfall betalas även på vissa tjänsteinkomster. Egenavgifterna är enligt 3 kap. 13 § socialavgiftslagen 17,35 procent av det så kallade avgiftsunderlaget och utgörs av bland annat en sjukförsäkringsavgift (3,64 %).

Den för vilken sjukpenningförsäkring gäller med karenstid enligt ovan ska enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen betala sjukförsäkringsavgift efter en procentsats som beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter. Närmare föreskrifter för tillämpningen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen har inte meddelat närmare föreskrifter för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen, men enligt 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan får Försäkringskassan meddela föreskrifter om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen när sjukpenningförsäkring gäller med karenstid. Försäkringskassan beslutade i november 2020 föreskrifter (FKFS 2020:13) om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021. Att verkställighetsföreskrifter behövs för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen anges framgå av erinran i 4 kap. 3 § samma lag. Om inte Försäkringskassan meddelar verkställighetsföreskrifter för år 2022 behöver regeringen göra det.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det anges i konsekvensutredningen att Försäkringskassan tidigare har bedömt att det inte finns några rimliga alternativa lösningar, jfr konsekvensutredning 2018-11-21 om Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkring för år 2019 (dnr 016736-2018). I den tidigare konsekvensutredningen angav Försäkringskassan att intresseorganisationer har framhållit att egenföretagare som väljer en längre karenstid måste få nedsatta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till sjukskrivningsrisken egenföretagare tar med avseende på vald karenstid. Försäkringskassans inställning anges emellertid vara att beräkningen ska utgå från ett kollektivt risktagande och hänvisade i konsekvensutredningen därvid till principer i budgetproposition för 2013 och principen om enhetlig beskattning enligt vilken lika inkomster ska beskattas lika.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet yttrade sig den 6 november 2019 över konsekvensutredningen (se Regelrådets yttrande RR 2019-284) som Försäkringskassan hade tagit fram till det då aktuella förslaget till verkställighetsföreskrifter för 2020. Vid detta tillfälle angav Regelrådet, avseende alternativa lösningar att det gick att sluta sig till att det fanns rättsliga förutsättningar som gör det nödvändigt att ta fram tillämpningsföreskrifter och därmed gick det att sluta sig till att det inte är ett realistiskt alternativ att avstå från reglering. Därmed ansåg Regelrådet att det fanns information om vad effekten blir om ingen reglering kommer till stånd. Det kan konstateras att motsvarande information finns även i denna remiss och Regelrådet gör samma bedömning av beskrivningen om effekter av att ingen reglering kommer till stånd. I sitt tidigare yttrande angav Regelrådet skulle ha kunnat göra konsekvensutredningen tydligare om något hade angetts om vad konsekvenserna blir för de berörda företagen av att man inte väljer den lösning som intresseorganisationerna förordade. Regelrådet finner även denna gång att en sådan information, som inte heller finns i den

aktuella remissen, hade haft ett värde för transparensen. Utifrån de specifika förutsättningar som gäller i ärendet finner Regelrådet emellertid, på samma sätt som vid föregående remiss, att även den befintliga beskrivningen kan anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

I konsekvensutredningen anges att det inte finns någon särskild EU-reglering att beakta.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i konsekvensutredningen att för år 2021 finns föreskrifter (FKFS 2020:13) om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen. Föreskrifterna behöver därför träda i kraft den 1 januari 2022. Vidare anges att eftersom betalning av socialavgifter regleras i skatteförfarandelagen behöver Skatteverket information om föreskrifterna.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår av vilka skäl som Försäkringskassan bedömer att det är nödvändigt att det aktuella datumet för ikraftträdande väljs. Däremot framgår det inte vilka, om några, hänsyn som har tagits till hur de som berörs av föreskrifterna påverkas av det valda datumet för ikraftträdande. Om det är fallet, vilket Regelrådet förmodar, att Försäkringskassan inte ser några möjligheter till någon sådan anpassning, borde det ha kunnat anges. Eftersom det ändå får sägas vara mycket tydligt varför den valda tidpunkten är den senaste möjliga för ett ikraftträdande givet de bestämmelser som finns i dagsläget kan befintlig information ses som tillräcklig. När det gäller informationsinsatser framgår att Skatteverket har behov av information. Däremot framgår det inte i vilken mån andra berörda skulle ha behov av information om förändringarna. Generellt sett anser Regelrådet att sådana aspekter bör belysas. Givet förutsättningarna i detta specifika ärende finner emellertid Regelrådet beskrivningen tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges att företag som berörs av regleringen är de som betalar egenavgift, dvs. endast fysiska personer med ett avgiftsunderlag som är minst 1 000 kronor, samt att den fysiska personen har gjort anmälan om karenstid i sjukpenningförsäkringen.

Regelrådet gör följande bedömning. Ärendet är speciellt eftersom det är egenföretagare, det vill säga enskilda näringsidkare och andels- och bolagsmän i handels och kommanditbolag som berörs. Det är den enskilda personen som får den nedsatta avgiften. Mot denna bakgrund har Regelrådet i tidigare yttranden över motsvarande föreskrifter funnit att uteblivna

beskrivningar av företagens storlek samt avsaknad av närmare beskrivningar av branscher därför kunde godtas i de ärendena. Regelrådet framhöll samtidigt att för andra ärenden behöver berörda företag beskrivas utifrån alla tre aspekterna antal, storlek och bransch. Regelrådet gör samma bedömning när det gäller den nu aktuella remissen. När det gäller de berörda företagens antal kan Regelrådet konstatera att Försäkringskassan tidigare har angett att motsvarande föreskrifter berörde drygt 300000 egenföretagare. Det hade varit positivt om det hade angetts om detta fortfarande bedöms vara ett troligt antal. Av samma skäl som nyss angavs avseende beskrivning av bransch och storlek är emellertid avsaknaden av sådan information godtagbar utifrån förutsättningarna i ärendet.

Regelrådet finner, utifrån förutsättningarna i ärendet, avsaknaden av information om berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Administrativa kostnader

Det anges att Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning i sig inte för med sig någon tidsåtgång för företagen och att det inte heller tillkommer några ytterligare administrativa kostnader. Om en egenföretagare väljer att anmäla en karenstid kommer detta förstås att medföra en tidsåtgång och en administrativ kostnad.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på administrativa kostnader godtagbar.

Andra kostnader och verksamhet

I konsekvensutredningen anges förslagets konsekvenser vara att en karenstid som är längre än 7 karensdagar medför sänkt sjukförsäkringsavgift med mellan 0,05 och 0,73 procentenheter, och vid val av karenstid på 1 dag blir avgiften 0,20 procentenheter högre än vid 7 karensdagar. Det anges att Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer övriga kostnader eller uppstår behov av förändringar av verksamheten.

Regelrådet finner inget som uppenbart talar emot förslagsställarens bedömning.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på företagens andra kostnader och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges att Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna i sig inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen.

Regelrådet finner inget i remissen som talar emot denna bedömning. Det hade visserligen förbättrat konsekvensutredningens transparens om det hade funnits en mer utvecklad förklaring till den bedömning som görs, men detta är inte obligatoriskt.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det anges att Försäkringskassan bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

Regelrådet kan inte finna något som tydligt talar för att påverkan i andra avseenden skulle finnas och den befintliga beskrivningen kan därmed anses tillräcklig.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

I konsekvensutredningen anges att särskild hänsyn inte behöver tas till små företag vid reglernas utformning. Föreskrifterna anges vara positiva för dem som berörs av regleringen och särskilt för dem som driver de minsta företagen.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Som har angetts ovan är ärendet av särskild karaktär. Regelrådet har godtagit kortfattade beskrivningar i sina yttranden över tidigare remisser av samma slag och det finns inget som talar för en annan bedömning vid detta tillfälle. Regelrådet vill emellertid samtidigt framhålla att för andra, mer komplexa ärenden, skulle också en mer utvecklad beskrivning krävas. I detta fall är emellertid, som nämnts, beskrivningen tillräcklig utifrån förutsättningarna.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 8 december 2021.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Cecilia Gunne, Hans Peter Larsson och Lennart Renbjer.

Ärendet föredrogs av: Per Högström

Claes Norberg
Ordförande

Per Högström
Föredragande